

Det är tre gånger vanligare att barn till rökande föräldrar provar på rökning redan i femte klass

"Attityder till rökning och snus"

Riksförbundet Hem och Skola gjorde 2008 en undersökning om attityder till tobak hos elever i årskurs 5, 6 och 8. Till femteklassarna ställdes bara frågor om rökning, och till årskurs 6 och 8 även om snusning. Över 64 000 besvarade enkäter kom in, nästan hälften av dem från årskurs 8.

Varför börjar ungdomar röka eller snusa?

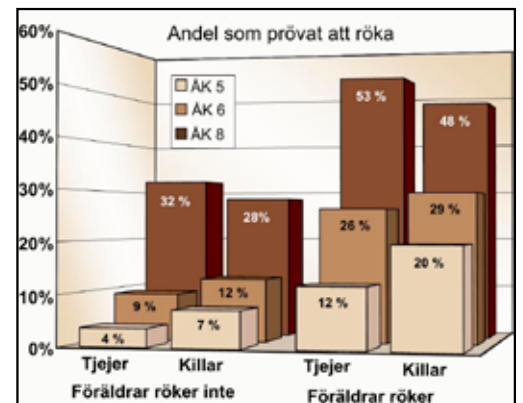
I alla årskurser svarar man att kompisar har en stor betydelse. Att man påverkas genom grupstryck håller 80 % helt eller delvis med om, och ännu fler när det gäller snuset. Däremot håller färre än var tredje elev helt eller delvis med om att föräldrarnas tobaksvanor har betydelse. Var fjärde 6:e klassare och var tredje i åttan tror att man börjar röka för att det är gott. Att man börjar snusa för smakens skull tror nästan hälften av 8:orna.

Föräldrarnas rökvanor har betydelse

Även om eleverna inte trodde att föräldrarnas rökvanor spelar särskilt stor roll så har barn till rökande föräldrar mycket oftare själva provat, framför allt bland de yngre. Av femmorna har 16 % av de med rökande föräldrar själva provat att röka, men bara 5 % av dem med rökfria föräldrar. Samma mönster visar snusande föräldrar och deras barn. I årskurs 5 och 6 har fler killar än tjejer rökt, men i ÅK 8 är det istället flest tjejer som rökt. De som är aktiva i idrottsföreningar har inte provat röka eller snusa lika ofta som sina jämnåriga.

Vad är värst med rökning och snus?

Femteklassarna fick välja de starkaste skälen att inte röka av 14 alternativ. Två tredjedelar svarade att sämre immunförsvar och djurtester på cigaretter var viktigast. Årskurs 6 och 8 fick istället ange om de stämde in i påståenden om vad som är värst med rökning. Den högre risken för cancer och andra sjukdomar toppade listan, men även kostnaden och omsorg om djur och miljö är viktigt. När det gäller snus ansåg de flesta att risken för cancer, kostnaden och att man kan få fula tänder var de värsta konsekvenserna. Läs mer - www.rokfriungdom.se

Inkomna svar: Totalt 64 362 enkäter med minst ett svar har kommit in, från nästan exakt lika många tjejer som killar. För frågorna om attityder till tobak har 5-7% av att eleven inte svarat på en fråga, eller svaret inte kunde tolkas. Frågorna om elevens kön, idrottar aktivt, har provat röka eller snusa och om föräldrar röker eller snusar har ett bortfall på 4-6%. Inskickade, men helt obesvarade enkäter har uteslutits från materialet. För övriga enkäter har alla de korrekt besvarade frågorna inkluderats i resultaten.

"Ett fantastiskt initiativ att ta problemet med rökande ungdomar på allvar. För är det något riktigt dumt man kan göra så är det att börja röka. Och är det något riktigt smart man kan göra, så är det att hjälpa människor att aldrig börja, eller att sluta röka. Det här kommer många vara djupt tacksamma för om tio år."

Hälsningar Dr. Åsa

SVT foto, Mårten Velin